

Do druku nr 276

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Członek Zarządu
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA RS
L.CZ. SE-173-219/20
Data wpływu: 01.04.2020

Warszawa, dnia 25 marca 2020 r.

991100/0230-33/2020/MC

Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 12 marca 2020 r., znak: SPS-WP-173-52/20, dotyczące poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, w załączeniu przekazuję stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przygotowane przez Departament Legislacyjno-Prawny w oparciu o opinie odpowiednich departamentów merytorycznych.

z wyrazami szacunku

Warszawa, 15 marca 2020 r.

Departament Legislacyjno-Prawny

991100/0230-33/2020/MC

Stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do projektu ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych

Po analizie przedłożonego do opinii projektu ustawy przedstawiamy poniżej uwagi Zakładu.

W przedstawionej propozycji zmiany art. 4 ust. 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych zrezygnowano z odwołania do art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zwanej dalej „ustawą zasiłkową”, który określa górną granicę wieku dziecka (8 lat), nad którym sprawowana jest opieka, jako jedną z przesłanek uprawniających do zasiłku opiekuńczego w związku z zamknięciem placówki, do której uczęszcza dziecko. Zatem na podstawie zmienionego przepisu dodatkowy zasiłek opiekuńczy przysługiwać będzie ubezpieczonemu sprawującemu opiekę nad dzieckiem w razie zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola lub szkoły podstawowej niezależnie od wieku dziecka. Brak konkretnego przepisu dotyczącego wieku dziecka powoduje, że dodatkowy zasiłek opiekuńczy będzie przyznawany na dzieci w różnym wieku – wiek dziecka w momencie ukończenia szkoły podstawowej może być różny dla poszczególnych dzieci.

Dodatkowo wątpliwości budzi zwiększenie wysokości zasiłku z 80% na 100% podstawy wymiaru zasiłku. Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy zasiłkowej, zasiłek chorobowy w wysokości 100% podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przysługuje w wyjątkowych przypadkach, tj. gdy niezdolność do pracy lub do wykonywania pracy przypada w okresie ciąży, powstała wskutek poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek, narządów oraz zabiegowi pobrania komórek tkanek i narządów, wskutek wypadków w drodze do pracy lub w pracy.

Zaproponowane zmiany, tj. rozszerzenie kręgu osób, nad którymi sprawowana jest opieka poprzez zrezygnowanie z określania wieku dziecka, zwiększenie wysokości zasiłku

z 80% na 100% podstawy wymiaru zasiłku oraz brak wskazania limitu przysługiwania tego zasiłku, co oznacza, że będzie przysługiwał za cały okres zamknięcia placówek, spowodują znaczny wzrost wydatków z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z projektowanej zmiany art. 4 ust. 2 ustawy wynika, że w celu ustalenia podstawy wymiaru dodatkowego zasiłku opiekuńczego przysługującego pracownikom stosuje się art. 48 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Zwracamy uwagę, że wymieniony przepis ustawy zasiłkowej dotyczy ubezpieczonych niebędących pracownikami. Ponadto niezrozumiałe jest, że projektowana zmiana art. 4 ust. 2 ustawy odsyła jedynie do dwóch przepisów ustawy zasiłkowej, a nie do wszystkich przepisów ustawy zasiłkowej określających zasady ustalania podstawy wymiaru zasiłków. W tym kontekście powstaje w naszej ocenie wątpliwość, czy ograniczenie w omawianym przepisie odesłania wyłącznie do art. 36 ust. 1 i art. 48 ust. 1 ustawy zasiłkowej miałyby oznaczać, że nie obowiązywałyby inne przepisy dotyczące ustalania podstawy wymiaru zasiłku, np. ustalania podstawy wymiaru zasiłku w przypadku okresu ubezpieczenia krótszego niż 12 miesięcy.

Wątpliwości budzi także, w jaki sposób należy interpretować projektowaną zmianę art. 4 ust. 2 ustawy w kontekście projektowanego brzmienia art. 4 ust. 3, który określa obowiązek stosowania trybu i zasad wynikających z ustawy zasiłkowej przy przyznawaniu dodatkowego zasiłku opiekuńczego. W naszej opinii wymienione wyżej normy są ze sobą sprzeczne.

Odnosząc się do projektowanej zmiany art. 4 ust. 4 ustawy wskazujemy, że omawiany przepis odwołuje się do ograniczenia wiekowego, o którym mowa w ust. 1, podczas gdy w tej jednostce redakcyjnej nie wprowadzono żadnego ograniczenia wiekowego. Ponadto podkreślenia wymaga, że prawo do zasiłku uzależnione jest od konieczności sprawowania opieki nad dziećmi uczęszczającymi do określonych w tym przepisie placówek. W związku z tym również opiekunowie dzieci legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności uzyskują na podstawie art. 4 ust. 1 zmienianej ustawy prawo do dodatkowego zasiłku opiekuńczego, jeżeli ich niepełnosprawne dziecko uczęszcza do placówki, która została zamknięta. Niezrozumiałe jest zatem wyodrębnienie w ust. 4 tej grupy dzieci, bowiem z przepisu nie wynika, że wobec nich miałyby zastosowanie odmienne zasady.

Ponadto zwracamy uwagę, że projekt nie zawiera przepisu o wejściu w życie, wobec czego nie jest wiadome, jaki okres *vacatio legis* jest przewidziany przez projektodawcę.

Zaznaczenia również wymaga, że projektowane rozwiązania spowodują zwiększenie wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu wypłaty zasiłków opiekuńczych dla ubezpieczonych sprawujących osobistą opiekę nad dzieckiem w związku z COVID-19. Sfinansowanie tych wydatków może wymagać pozyskania dodatkowych środków z budżetu państwa.

Departament Legislacyjno-Prawny

Dominik D. Wasiak